

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА ФОРМ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Новік І.О., Кузнецов Ю.А.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м.Харків*

Відомі такі основні форми глобалізації світового господарства.

1. Інтенсифікація міжнародної торгівлі товарами та послугами. ХХ століття охарактеризувалося суцільною лібералізацією міжнародної торгівлі товарами та послугами під впливом ГАТТ / ВТО. Протягом останніх трьох десятиріч темпи зростання світового ЗТО приблизно в два рази випереджали темпи зростання світового ВВП[1]. В результаті цього, за останні 50 років обсяги міжнародної торгівлі зросли більш ніж в 20 разів і реальний валовий внутрішній продукт (ВВП) України у 2024 році порівняно з 2023-м збільшився на 5,5%, а у 2022-му було зафіксоване падіння на 28,8%.(рис.1)[2].

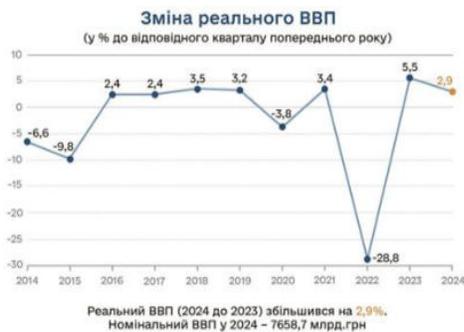

Рис.1.- Реальний ВВП економіки у 2014-2024 р.р.

2. Глобалізація фінансово-кредитної сфери. Фінансова глобалізація – вільний та ефективний рух капіталів між країнами та регіонами, функціонування глобального ринку, формування системи над- національного регулювання міжнародних фінансів, реалізація глобальних фінансових стратегій ТНК та транснаціональних банків [1]. 3. Домінування в усіх формах міжнародних економічних відносин ТНК та транснаціональних альянсів. Початок ХХІ століття охарактеризувався значним посиленням процесу транснаціоналізації світової економіки. ТНК стали головним суб'єктом економічної діяльності у світовому економічному просторі. З огляду на цю тенденцію, можна стверджувати, що настала ера транснаціональної економіки. 4. Глобальний інвестиційний бум. Інвестиційний бум (попит) – це потреба підприємців, виражена в грошовій формі, в придбанні товарів інвестиційного призначення з метою отримання доходу, а саме різке зростання вивозу прямих закордонних інвестицій. Цьому сприяли циклічні фактори, лібералізація інвестиційного клімату у більшості країн світу та активний розвиток мережі ТНК. 5. Інтенсифікація міжнародної міграції робочої сили. Вагомим фактором і показником глобалізації виступає рівень міграції. На початку ХХІ століття кількість переміщень, інтенсивність міграційних потоків між країнами, їх динаміки засвідчують глобальні масштаби цього процесу. За даними Міжнародної організації праці приблизно 4% населення планети, що складає майже 250 млн. осіб. В цих умовах виникає необхідність формування нових засад світової економічної стабілізації та розвитку.

Література:

1. Бестужева С. В. Глобалізація та світова фінансова криза: прогнозована реальність / С. В. Бестужева // Економічний простір : збірник наукових праць. – № 22/1. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. – С. 78–85.
2. Офіційний сайт Світового банку. URL : <http://www.worldbank.org/>